

A tollaskígyó

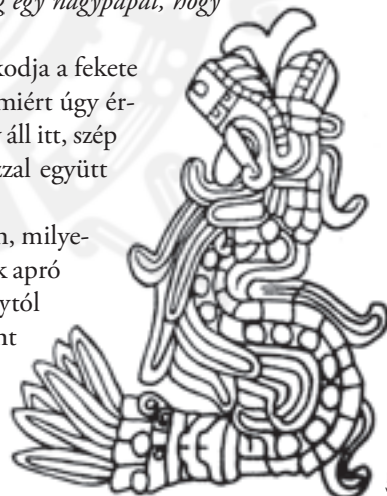
K I R Á L Y F A R K A S n a k

Gabi egy tölgyfa üregében kucorgott. Temetés volt, halott nagypapa, fekete posztós asszonyok gyöngyöző arccal. Csatornahálózat a bőrük, nedves kötött szaga van a fekete anyagoknak. Fújta a szél a rojtokat, vitte a jajsztót. Ő nem jajgatott, csak kuporgott és suttogott. Suttogott nekem, e kivételes alkalomból. Mit csinálsz, jános, pillangót kergetek, mit csinálsz, gabi, nagypapa meghalt. Fel voltak puffadva a szemei, azt olvastam, a szem alatti dudorok és megnagyobbodott izomkötegek kedvességet jelentenek, és vonzóvá tesznek.

Gabi szűkölt. Mit csináljak veled, elhúzod-e a hajadat, ha megsimogatom, elrántod-e a lábadat, ha megpuszílom, rám förmedsz-e, ha kedvesen szólok? Félek, nem jó ez így, földbe gyökerezik a lábam, hogyan segíthetek. *Az aranyeső volt a kedvenc virága, minden reggel felhúzta magát az almafán, és nem köszöntem el tőle.* Gabi pityergett, és én gombát szedtem neki, kiütötte a kezemből, és én téptem a fákat az almáért, megrúgott, és én aranyesőt szaggattam, leköpött, és én eloldalogtam. Másnap becsengetett, mi történt, hogy házhoz jön, mi történt, hogy még csenget is, és nem csak kövekkel dobálja az ablakomat. *János, keresnek,* anyu meg van döbbenve, anyu nem érti, kimegyek, és gabi néz, gabi közel jön, gabi a fülembé súg. *Azt mondtad, segítesz, jános.* Segítek, gabikám, persze hogy segítek neked, mit csináljak, okádok neked csillagfényt is, pisztáciát és friss mazsolát, mindent idevarázsolok eléd. De csak ennyit mondott: *Ölj meg egy nagypapát, hogy legyen kivel sírnom, jános.*

Olyan a szeme, mint két frissen mosott szőlőszem, húzkodja a fekete szalagot a hajában. Rezeiteti a szél a pihéket a lábán. Valamiért úgy érzem, hogy oszlásnak indult a ruhája, hogy ha továbbra is így áll itt, szép lassan kihúzódnak a cernák a szoknyája szegélyéből, és azzal együtt feslik szét ő is. Már én sem vagyok képes mozogni.

Ó gabi, hogyan öljek meg egy nagypapát, azt sem tudom, milyenek ők. Ráncos tarkójuk lehet, talán a fülük mögött vannak apró barázdák és az arcukon kis erek. Kicsit bűdösek, és a dohánytól meg a kocsmai levegőtől besárgulhatott már a szemük, mint a talponállókhoz kikötött pulikutyák szőre a füsttől. Nem tudom, mit csináljak. Csak kifényesítem a cipőmet, és nézem magam a csillogó bőrben. Nem válaszol.

Azt képzeltem, nagypapa vagyok. Úgy próbáltam járni és nézni, mint egy nagypapa, ők biztos mosolyognak, és van bajuzuk is, milyen lehet bajuzosnak és hószentpáternek lenni. Gabinak olyan könnyű volt. Ha bajba került és kérdése volt, csak elment a misibácsihoz, és ő megmondta, mit kell csinálni. Csak megsimogatta a gabi eperszínű száját a halszagú kezével, és megsúgta neki, mi a helyes cselekedet. Szükségem van egy misibácsira. Vagy egy nagypapára.

A párizsi fiú már Párizsban van, milyen menedéket lelhetek ezen a vidéken, misibácsi azóta meghalt, a plébános úrnak habzik a szája, ha gyónnak neki vagy kérdezik valamiről. Ő így remeg. Apu egyszer vitt neki egy kecskét, mert azt halotta, hogy a teje gyógyít minden betegséget. A plébános úr meg keresztet vetett, és majdnem kiátkozta a családjunkat, hogy képzeljük ezt, egy kecskét ajándékozni az úr szolgájának szentségtörés, ördögi cselekedet. Azt hitte, a koponyáját akarjuk neki adni, csak kicselezzük a rajta hagyott élő hússal. Szóval visszautasította a tejet, visszautasítaná a füveket és minden más elixírt is. Szerintem szereti a habot, ami ütemesen buggyan ki a szája sarkából vagy a fogai közül. Egyszer megkóstolnám ezt a habot, olyan fehér, mint a mosódió habja, de nem olyan a szaga, nem ecet-, hanem gyomorszaga van. Ha a pacal is jó, akkor a hab is jó a plébános úr szája szélén.

Tanácsstalan voltam. Hiába gondolkoztam rajta, milyen lenne a plébános úr habja-it kompótos tálból bekebelezni, nem jutottam közelebb semmihez. Ideiglenes patrónust kellett keresnem. Csatangoltam a vidékünkön, fürkésztem a napraforgókat, a kavicsokat és a felhőket, hátha a segítségemre lesz végre valamiben ez a táj, de még mindig csak én vagyok itt, egyedül és üresen. Mazsolák vannak a zsebemben, amiket út közben morzsolgatok, és lenyalatom a kutyákkal a kezemről. Csak a langyos kutyalehelet jelenthette eddig a biztonságot. De a langyos nyelvek már nem segítenek, és nem segíthetnek, kevésnek bizonyul a levegőnyi bajtársaság.

Nem volt más választásom, el kellett mennem a falu végéig, el kellett mennem Icanénihez. Sosem voltam benne biztos, hogy tényleg létezik, vagy csak történetek szólnak róla. Amikor a tyúkok vérét folytatják ki, vagy amikor új borjú születik, mindenki róla mesél. A vajákosról, a bábáról. A nevetségés bölcsességről.

Az utolsó házban lakott, a falu jobb szélén. Balszálon a halott misibácsi a halakkal, jobbszálon az élő Icanéni liliumokkal. Fehér erdeje volt, alacsony erdeje, kúszókígyóknak, siklóknak ültette a folyópartra. Ha meglátott egyet, kiterelte, és az ágyások közé eresztette. Aztán nézte és várta, hogy tollai és szárnyai nőjenek. Hogy röpülve kúszson el és kúszva repüljön el. Icanéni látta a tollaskígyót és Icanéninek megszólalt a tollaskígyó. Évekkel ezelőtt történt. Abban az időben, amikor egyedül maradt. Egy férje volt, és két gyermekük. József és Ábel. József kapával és családi füveskönyvvel a kezében a fűszeres kert urává vált, hátsó sarkába csattanómaszlagot, hajnalkákat és gesztenyét ültetett. Valamiért mindenki haragudott rá. Furcsának tartották, de számomra talán mégis szép volt, kicsit úgy beszélt, mint én, kicsit úgy járt, mint én, de mégsem értettük volna egymást, ha szóba elegyedünk. Aztán az apja rájött mindenre, és kipusztította az egész kertet. Elfonnyadt a bazsalikom és a kakukkfű, kirohadt a hajnalka, elpárolgott a csattanómaszlag. Akkor József ragasztós tubusokat halmozott fel a házban, és amikor azokat is elvette az apja, akkor megszerezte a tablettákat, amik hatásosabbak voltak a föld összes hajnalkamagjánál. Ha ezeket ette, elmúlt a dadogása, és úgy nézett ki, mint egy okos ember. Akkor hívta érte az apja a fehér autót. Azóta nem láttuk.

A nagyobbik fiút, Ábelt én nem ismertem, de mindenki azt mondja, hogy jobb is, jobb is, hogy eltakarították innen. Azt beszélnek, olyan erőszakos volt, mint aki fél. Dühös és rettegő ember. Találékony, maga készítette a tetoválását. Svájci bicska, tollbetét. Néhány hullámos karcolás a vállra, pár keresztet a mellkasra, simítás a sebekbe, és kész a mű. Irtózatoss tekintély. Metszőollót hordott a zsebében bicska helyett. Szúrásra is jó, de a vágás könnyebben megy vele. Csak levágta vele a szeretője ujjait. Lívia piros csipkebugyogójával kérkedett a templomkertben, Ábeltől kapta, csak ezt viselte. Ha meglátott egy férfit, mosolygott és csillogó piros körmeivel kicsit felhúzta a szoknyáját. *Francia. Import áru.* Csak ennyit mondott, majd mosolyogva továbblibbent. Ekkor tudtuk meg, hogy a csipke nem csak függönynek jó. Ujjak nélkül tényleg nehéz lehet kecsesen felhajtani azt a se-

lyemszaknyát, majdhogyanem lehetetlen. Leleményes volt ez az Ábel, de néha a leleményes embereket is elvihetik a rendőrök. Biztos jobb ott neki, a rácsok mögött nincs mitől rettegni, nincs miért dühöngeni. Szerzetesi élet lehet, visszafogott paradiicsom.

A rendőrautó elvitte Ábelt, de a dühe itt maradt. Fiúról apára szállt. Sanyibácsi, az édesapja nagyon békés ember volt. Üvegfüvő. Anyámnak is van egy vázája, amit ő csinált, én is láttam kiskoromban, ahogy az izzó vörös üveg növekszik a leheletétől, mint egy forró buborék. De aztán, amikor elmentek a fiai, akkor elszomorodott, azt mondta, hogy nem igaz, hogy ő semmi jót nem tud adni a világnak, nem igaz, hogy csak elbaszott kölykei vannak, azok nem is az ő fiai, biztos félrebaszott a felesége, menjen mindenki a picsába. Mégis ő kezdett el menekülni, egészen a garázsig. Szerzett magának egy súlyzót, és még életében kikészítette az izmait. Növelte és tisztította őket, bútordarab lett a teste. Mint egy frissen csiszolt asztal, pohárnyomokkal. Apukám azt mondta, nem lett ez jobb ember, hiába akarta megváltani magát, csak a gyúrásig, meg a baptistáig jutott. Belépett hozzájuk, és kitanulta a hittérítést. Zárkózott ember, csupán fekvényomás közben prédikál. De akkor aztán üvöltve, hogy az olvadó zsír is szilárdná dermed a hangjától.

Tehát élt, éldegélt Icanéni az ura mellett, néha főzött teát mákból Józsefnek, és gyönyörködve nézte, ahogy tökéletesen mondja ki nevét a fia, néha kiéleltette Ábel metszőollóját, és boldog volt, amiért hálacsókot nyomott az arcára a kislia. Icanéni nagyon szerette a gyerekeit. Icanéni gyerekeit elvitték, ezért elment bábaasszonynak. Icanéni férje elköltözött, és ő egyedül maradt. Találkozott a tollaskígyóval, akit azóta is vár.

Amikor bezörgtettem hozzá, csak ült az egérrágtá verandán egy fehérre festett konyhai széken és bámulta a lilimmezőt. A szék billegett, mint ezeken a helyeken minden. Ringatózott, mintha gyermekdalt dúdolna. A kerti asztalra szögelt viaszosvászon széle évek óta feslett, az esőtől teaszínűek és érdesek a foszladozó szálak. Minden tárgyról pattog a lakk és a zománc, elválna a bőromet is a pergő festék, olyan kemény, olyan éles.

Csak ült. Tündököltek a lilimok, mint egy mezőnyi tej. Megfürödtem volna benne, én vagyok a kleopátra fiúban, tollaskígyók borulnak a lábaim elé. Ő nem vett észre, én meg nem tudtam, mit kéne tennem, hogy látható legyek. Ha tájjá változnék, akkor engem is lehetséges lenne nézni. Szóval álltam ott, feleslegesen, mint egy fél pár papucs a szekrény alatt, és kezdtem elmotyogni, hogy miről van szó. Icanéni meghallotta a szavaimat (amiket inkább morzsozlattam a számban, mint mondtam), és rám nézett. Felállt. Mutató ujját az államhoz érintette, megemelte a fejemet és azt mondta, hogy engedelmessé kell a gabinak. Mert a gabinak mindig engedelmessé kell, mert akit szeretünk, annak meg kell tenni mindent. És hogy soha nem lesz értelme ezeknek a tetteknek, de kapunk érte egy csókot a homlokunkra, és az mindent megér. Akkor a szemembe nézett, az egyik zöld, a másik kék, de mindkettő nagyon nagy, alattuk szemölcsök és ráncok telepedtek meg. Égig ért fölöttük a szemöldök. Rám függesztette a tekintetét, és így szólt: *Jól figyelj janikám arra, amit most mondok. Mindent csinálj úgy, ahogy mondom. A legjobb emberhez jöttél. Elmész az erdőbe. Addig mész, amíg meg nem látod a tisztást az erdő közepén. Ott leülsz és figyelsz. Soha nem csukhatod be a szemeidet. Látni fogsz három mókust. Az egyik nagyon kicsi, most született. A másik nagyobb, és fényes szőrű, az az anyja. A harmadiknak fénytelen a szőre, és kopott a foga. Ő a nagypapa. Itt van ez a metszőolló. A kisfiam hagyta itt. Nagyon vigyázz rá, ez családi ereklye. Megfogod a mókust. Aztán döntened kell. A fejét vágod-e le vagy a farkát, hogy elvérezzen. De ennek az ollónak hozzá kell érnie a mókus húsához és véréhez.*

Icanéni mért teszi ezt, Icanéni én magát nem szeretem, arról volt szó, hogy segít. *Valakit mégiscsak meg kell ölni, jánoskám.* Szinte világított a bőre, a naptól damilszerűvé vált a haja. A fogai nagyon régen elhullhattak, a világ legfélelmetesebb embere az ásító Icanéni. Csak csúszik lefelé az állkapcsa, és üvegesedik a szeme. Olyan feketeség van a szájában, mint egy mákgumóban. Biztosan ezért szereti a lilimokat. Mosolygott egyet, és tovább állt, rátámaszkodott egy gereblyére, és úgy nézte az előtte elterülő több hektárnyi lilimot a naplementében. Nincs mese, mennem kell, Icanéni már nem is lát, de valamit még meg kell kérdeznem tőle.

Mert a történetet mindenki ismeri. Mindenki tudja itt, hogy amikor Icanéninek már csak magára kellett főznie, és idegen kisdedek fejről törölte le a vért és a félelmet, akkor találkozott a tollaskígyóval. Puha lépteivel, valóságátlenül kicsi lábfejevel közeledett annak idején a vizes hordó felé, amikor két lilium közt meglátta a kígyót. Hosszú lény volt, pávatollakkal. És beszélt hozzá. Senki nem tudja, mit mondott neki, de akkor váltak felémásá a szemei. Oda kellett mennem hozzá, és meg kellett kérdeznem, hogy Icanéni, Icanéni, Icanéni, mit mondott magának a tollaskígyó? Csodálatos dolog történt. Icanéni meghallotta a kérdésemet. Az álla kicsit leesett, látszott a fogatlan úr az ajkai között. Elis-mételte: *a tollaskígyó?* Kicsit remegett a keze, lehunyta a szemét, majd így szólt: *Félelme-tes dolgokat, jánoskám, félelmetes dolgokat. Hiszen Próféta.* Arca az ég felé, szeme a felhőn, szava érthetetlen.

Buborékok ereszkednek hozzátok.
Vakító és göcsörtös gömbök.
Sokan érnek földet, egyre többen.
Némelynek szeme van, villámszórásra jó.
Másokon száj nyílik, füstöt fújni, okádni tüzet.
Elnémítanak és elnémulnak.
A fényüket értitek, meg a szagukat,
A fényeteket értik, és a szagotokat.
Kéz a kézben, haj a hajban,
Család- és fátlanul, családfátlanul
buborékokban érkezik közétetek,
buborékokba tömnek benneteket.
Sűrűsödik a tömeg, magva válik, hasad.
Szétterül az üvegfolió,
Lépni már csak lábába.

Hagyjatok fel a hívogatásokkal
Gyökerezzen üvegbe a lábatok.

Icanéni, vagy a tollaskígyó, vagy mindketten egy másik világból jöhettek. Senki nem ér-ti itt ezeket a szavakat. Talán, ha az anyaméhből kibukkanó kisdedeknek mormolná el... Azt hiszem, már mindenki hallotta ezt a beszédet, de senki nem emlékezett rá. A bába-asszony haja mintha hirtelen még világosabb lett volna, mintha a lába földbe gyökerez-ne. Átlátszónak láttam már a csenevész testét, mint a készülő üveget. Indulnom kellett.

Nehezen találtam meg a tisztást. Cserjék közt bolyongtam, gombákat tiportam. A csip-kebogó szintjén vagyok, magasabbra nem látok. Aztán odaértem, lekuporodtam egy ibolya és egy hóvirág közé, nem csuktam be a szemem. Akkor előjöttek. Úgy volt, ahogy Icanéni megmondta. Megjelent a pici, a fényes szőrű, és a fakó. Mintha hazatértem volna, mamáékhoz. Akkor értettem meg, mi is az a nagypapa. Nagypapa az, amiről nagymama süteményének illata jut eszembe. Pontosán ez történt most is, megláttam a fakó mókust, és éreztem a zserbó illatát, erőt adott a dió és a lekvár, erőt adott a csokoládé, hogy felkel-jek, és közelítsek. És hogy megfogjam. Csúszott a kezemben a metszőolló, közel tettem a pengét a mókus arcához. Ha ezt most megteszem, soha többé nem ehetek zserbót, nem gondolhatok a mamára, nem könyökölhetek a viaszosvászonra és nem csinálhatok kuko-ricacsutkákból figurákat, amik aztán kikerülnek a vitrin polcaira. Üvegbe gyökerezem a láb-am, ahogy a tollaskígyó megmondta. ■ ■ ■

■ **Mechiat Zina** (Győr, 1991): prózaíró, költő kritikus. Jelenleg az Eötvös Loránd Tudományegyetem Irodalom- és Kultúratudomány szakos hallgatója.